

Nr 126.

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition angående ersättning till Ebba Eriksson i anledning av olycksfall i arbete, dels ock väckt motion om ersättning av statsmedel till I. L. Homman i anledning av olycksfall i arbete.

(3:e avd.)

I propositionen nr 144 har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 11 mars 1949, föreslagit riksdagen medgiva att till Ebba Vendla Vilhelmina Eriksson må av statens järnvägars driftmedel utbetalas en livränta å 1 200 kronor för år, räknat fr. o. m. den 19 december 1946, så länge hon lever ogift.

Ebba Eriksson hade i mer än trettio år sammanbott med banarbetaren vid statens järnvägar Karl Johan Isidor Hjelm, vilken den 18 december 1946 på hemväg från sitt arbete blev påkörd och dödad av ett tåg.

Under hänvisning till vad som anförts i propositionen nr 40 till innevarande års riksdag föreslår departementschefen, att Ebba Eriksson tillerkännes ersättning efter samma grunder, som skulle ha gällt, därest äktenskap i legal form kommit till stånd.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herr *Pettersson* i Ersbacken väckt motion (II: 234), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att ersättning av statsmedel efter riksförsäkringsanstaltens grunder må tillerkännas Ivar Lennart Homman från Brötjärna i Kopparbergs län.

Beträffande de skäl, som motionären anført till stöd för sin hemställan, får utskottet hänvisa till motionen.

I anledning av motionen har yttrande från riksförsäkringsanstalten under hand inhämtats, vilket såsom bilaga fogats vid detta utlåtande (*Bilaga*).

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag angående livränta till Ebba Eriksson.

Vad angår motionen får utskottet erinra, att enligt försäkringsrådets utslag Ivar Lennart Hommans fader vid olycksfallet var att anse som hans arbetsgivare, i följd varav ersättning icke kunde tillerkännas den skadade. Ehuru utskottet i likhet med motionären funnit omständigheterna i det nu föreliggande fallet ömmande, har utskottet likväl med hänsyn till vad som

anförts i riksförsäkringsanstaltens yttrande icke ansett sig kunna tillstyrka bifall till motionen. Utskottet vill i detta sammanhang även framhålla, att frågan om olycksfallsförsäkring f. n. är föremål för översyn inom socialvårdskommittén.

Utskottet hemställer alltså,

a) att riksdagen må medgiva, att till Ebba Vendla Vilhelmina Eriksson av statens järnvägars driftmedel utbetalas en livränta å 1 200 kronor för år, räknat fr. o. m. den 19 december 1946, så länge hon lever ogift;

b) att motionen II: 234 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 6 maj 1949.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 123.

Reservation

av herr *Boman*.

Till riksdagens statsutskotts tredje avdelning.

I skrivelse den 3 mars 1949 har statsutskottets tredje avdelning anhållit om riks försäkringsanstaltens yttrande över en i andra kammaren väckt motion, nr 234, om ersättning av statsmedel till I. L. Homman i anledning av olycksfall i arbete.

I anledning härav får riks försäkringsanstalten, med återställande av de under hand överlämnade handlingarna i ärendet, anföra följande.

Enligt riks försäkringsanstaltens erfarenhet förekommer det i stor utsträckning, att yrkesutövare av olika kategorier såsom smeder, plåtslagare eller snickare med egen verkstad, byggmästare m. fl., vilka — i likhet med den skadades fader i det nu föreliggande fallet — med avseende å åtagna arbeten befinnas vara att betrakta såsom självständiga företagare i olycksfalls försäkringslagens mening, i dylika arbeten sysselsätta sina hemmavarande barn. I den mån frivillig försäkring icke tecknats för barnen, äro dessa på grund av bestämmelserna i 2 § andra stycket i lagen därvid undantagna från försäkringen enligt densamma. Ehuru anstalten på olika sätt sökt sprida kännedom om och verka för anslutning till den frivilliga försäkringen, har denna möjlighet att få de hemmavarande barnen inbegripna under försäkringen i icke obetydlig utsträckning lämnats outnyttjad. I ett stort antal fall torde dessa därför alltjämt vara oförsäkrade. Att närmare angiva, i vilken omfattning detta är förhållandet, låter sig icke göra. Anstalten vill dock framhålla, att anstalten under år 1948 i 346 fall avslagit gjorda framställningar om ersättning enligt olycksfalls försäkringslagen i anledning av olycksfall, som drabbat hemmavarande barn eller föräldrar. Ett bifall till den föreliggande motionen torde, med hänsyn till vad ovan sagts, kunna komma att medföra svåröverskådliga konsekvenser. Principiella betänkligheter möta även enligt anstaltens mening mot att i visst fall göra avsteg från grundprincipen, att arbetsgivarens hemmavarande barn äro undantagna från den obligatoriska försäkringen.

Stockholm den 13 april 1949.

ÅKE NATT OCH DAG.

E. GRANSTEDT.